

Etusivu>Hae oikeusalan ammattilaisia>Oikeudelliset ammatit

Oikeudelliset ammatit

Unkari

Tällä sivulla kerrotaan oikeusalan ammateista Unkarissa. Oikeusalan ammatit – johdantoa Syyttäjät Tuomarit Lakimiehet Notaarit Muut oikeusalan ammatit

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Tällä sivulla kerrotaan oikeusalan ammateista Unkarissa: syyttäjistä, tuomareista, asianajajista, lainopillisista neuvonantajista, notaareista ja ulosottomiehistä. Unkarissa oikeusalan ammattien edustajat (asianajajat, notaarit ja ulosottomiehet) toimivat itsenäisesti, mutta he ovat järjestäytyneet ammattiliittoihin, jotka valvovat jäsentensä toimintaa. Vain liiton jäsen voi harjoittaa kyseistä oikeusalan ammattia. Liitoilla on oikeus valvoa jäsentensä ammatillista toimintaa varmistaakseen, että se on asianmukaista.

Syyttäjät

Organisaatio

Unkarin perustuslain mukaan **syyttäjälaitos** (*ügyészség*) käyttää laissa säädettyjä oikeuksia tutkinnassa, ajaa syytteitä tuomioistuimissa ja varmistaa rangaistusten lainmukaisuuden.

Syyttäjälaitos auttaa varmistamaan, että kaikki noudattavat lakia. Kun lakia on rikottu, syyttäjälaitos pyrkii puolustamaan lakia niissä tapauksissa ja niillä keinoin, joista säädetään laissa.

Syyttäjälaitos on keskitetty organisaatio, jota johtaa ylin syyttäjä (*legfőbb ügyész*). Ylin syyttäjä on vastuussa parlamentille. Ylin syyttäjä nimittää syyttäjät virkaan ja erottaa nämä virasta.

Syyttäjät nimitetään ensin virkaansa kolmeksi vuodeksi ja tämän jälkeen rajoittamattomaksi ajaksi.

Syyttäjälaitosta koskevista säännöistä on säädetty laissa.

Tehtävät

Syyttäjien tehtävistä, vastuusta ja oikeudellisesta asemasta on säädetty laissa. Syyttäjälaitos on yhtenäinen elin, ja kaikilla syyttäjillä on sama oikeudellinen asema.

Syyttäjälaitos

tutkii rikosprosessilaissa määritetyt asiat

varmistaa, että tutkinta suoritetaan lainmukaisesti

käyttää tutkintaa koskevia muita toimivaltuuksiaan

laatii ja toimittaa syytteet ja ajaa syytettyä rikosoikeudenkäynneissä sekä käyttää laissa säädettyä muutoksenhakuoikeutta

varmistaa, että rangaistukset pannaan täytäntöön lainmukaisesti

osallistuu muihin siviili-, työ-, hallinto- ja kauppa-oikeuden alan oikeuskäsittelyihin. Syyttäjä osallistuu siviiliproessin (*polgári perrendtartás*) alaiseen oikeuskäsittelyyn, jos oikeudenhaltija ei kykene jostain syystä puolustamaan oikeuksiaan

varmistaa yleisen laillisuusvalvonnan yhteydessä, että lakia noudatetaan

käynnistää tarvittavat lastensuojelutoimenpiteet alaikäisiin kohdistuvien rikosten yhteydessä

hoitaa kansainvälisiin velvoitteisiin perustuvat tehtävät (erityisesti oikeusapu)

hoitaa Eurojustiin liittyvät tehtävät

varmistaa osaltaan, että yhteiskunnan organisaatiot, valtion elimet ja kansalaiset noudattavat lakia, ja ylläpitää oikeusvaltion periaatetta, kun lakia rikotaan.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin tasavallan syyttäjälaitoksen \(Magyar Köztársaság Ügyészsége\)](#) verkkosivustolla.

Tuomarit

Organisaatio

Perustuslain mukaan tuomarit ovat riippumattomia: he tekevät päätöksensä lainsäädännön pohjalta ja vakaumustaan noudattaen eivätkä saa antaa kenenkään vaikuttaa päätöksentekoon tai ohjata sitä.

Tuomarit nimittää **Unkarin tasavallan presidentti**.

Tuomariksi haluavan henkilön on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Unkarin kansalaisuus

ei rikosrekisteriä

äänioikeus

oikeustieteellinen korkeakoulututkinto

asianajajatutkinto Unkarissa

laissa määrätyn varallisuutta koskevan ilmoituksen antaminen ja

vähintään vuoden kokemus toimimisesta oikeussihteerinä (*bíróági titkár*) tai apulaispiirisyyttäjänä (*ügyészségi titkár*) taikka perustuslakituomioistuimen tuomarina, sotilastuomioistuimen tuomarina, syyttäjänä, notaarina, asianajajana tai oikeudellisena neuvonantajana tai sellaisessa keskushallinnon tehtävässä, jonka edellytyksenä on asianajajatutkinnon suorittaminen.

Lautamiehet

Perustuslain mukaan myös **maallikkotuomarit/lautamiehet** (*nem hivatásos bíró/ülnök*) voivat osallistua **oikeuskäsittelyihin**.

Ehdokkaalla ei saa olla rikosrekisteriä, ja hänen on oltava yli 30-vuotias, äänioikeutettu Unkarin kansalainen. Näiden vaatimusten lisäksi sotilastuomioistuimen lautamiehen (*katonai ülnök*) on oltava Unkarin asevoimien (*Magyar Honvédség*) tai lainvalvontaviranomaisen palveluksessa.

Lautamiehet valitaan **neljäksi vuodeksi**.

Rikosoikeudenkäynneissä paikallisten tuomioistuinten kokoonpanossa on **yksi ammattituomari** (*hivatásos bíró*) ja **kaksi lautamiestä**, kun käsiteltävänä olevasta rikoksesta voidaan määrätä vähintään kahdeksan vuoden vankeusrangaistus. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena toimiva läänin tuomioistuin (*megyei bíróság*) voi käsitellä asian kokoonpanossa, johon kuuluu **yksi ammattituomari** ja **kaksi lautamiestä**.

Riita-asioiden oikeudenkäynneissä kokoonpanossa on **yksi ammattituomari** ja **kaksi lautamiestä** laissa säädettyissä asioissa.

Tuomioistuinharjoittelijat ja oikeussihteerit

Oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneita vastavalmistuneita otetaan tuomioistuihin harjoittelijoiksi ja oikeussihteereiksi saamaan oppia ja kokemusta **tulevalle tuomaruralle**. He voivat toimia tuomareina vain tietyissä laissa säädettyissä menettelyissä tietyin edellytyksin.

Tuomioistuinten henkilöstöstä on saatavilla tietoa seuraavien linkkien kautta:

tuomioistuimen kirjaajat (407 Kb)

tuomioistuinharjoittelijat (382 Kb)

oikeussihteerit (286 Kb)

tekninen henkilöstö (280 Kb)

Lakimiehet

Asianajajat

Asianajajan (*ügyvéd*) tehtävänä on auttaa päämiestään puolustamaan oikeuksiaan ja noudattamaan velvollisuuksiaan. Asianajaja voi toimia **oikeudellisena edustajana** kaikissa asioissa ja **kaikkien viranomaisten edessä**. Asianajaja tekee työtään itsenäisesti, eli hän ei saa ottaa vastaan neuvoja eikä tehdä sellaisia sitoumuksia, jotka voisivat vaarantaa hänen riippumattomuutensa.

Ainoastaan asianajaja voi hoitaa seuraavia tehtäviä **palkkiota vastaan**:

päämiehen edustaminen ja puolustaminen rikosasioissa

oikeudellinen neuvonta

oikeudellisten asiakirjojen laatiminen

rahan ja arvoesineiden hallussa pitäminen edellä mainittujen tehtävien yhteydessä.

Nykypäivän talouselämän vaatimusten takia asianajajat voivat tarjota myös muita palveluja, jotka eivät kuulu yksinomaan asianajajille, kuten **veroneuvontaa**, **kinteistönvälitystä** ja tuomioistuinten ulkopuolista **sovittelua**.

Asianajotoimintaa voi harjoittaa jokainen, joka on asianajajaliiton jäsen ja vannonut asianajajan valan.

Asianajajaliiton jäseneksi hyväksytään henkilö,

joka on Euroopan talousalueeseen kuuluvan maan kansalainen

jolla ei ole rikosrekisteriä

jolla on oikeustieteellinen korkeakoulututkinto ja joka on suorittanut unkarilaisen ajanajajatutkinnon

jolla on voimassa oleva vastuuvakuutus ja sopiva toimitila.

Muista **Euroopan unionin jäsenvaltioista kotoisin olevat asianajajat** voivat harjoittaa asianajotoimintaa Unkarissa kolmella tavalla: tarjoamalla **tilapäistä tai säännöllistä asianajopalvelua** tai **liittymällä asianajajaliittoon**. Tilapäistä asianajopalvelua tarjoavan on ilmoitettava toiminnastaan sen paikkakunnan asianajajayhdistykselle, jossa palvelua tarjotaan. Säännöllistä asianajopalvelua tarjoavan on sen sijaan rekisteröidyttävä toimivaltaisessa asianajajayhdistyksessä.

Asianajajayhdistyksen rekisteriin merkitty Euroopan unionin jäsenvaltion lakimies voi hakea asianajajaliiton jäsenyyttä, jos hän täyttää laissa säädetyt vaatimukset (esimerkiksi laissa säädetty harjoittelu-aika on suoritettu, henkilö osoittaa tuntevansa Unkarin lainsäädännön (ja Euroopan unionin oikeuden), henkilöllä on asianajotoiminnan harjoittamiseen riittävä unkarin kielen taito jne.).

Asianajajaliittoon hyväksytyt Euroopan unionin jäsenvaltion lakimies saa oikeuden käyttää asianajajan ammattinimikettä, ja häneen sovelletaan samoja sääntöjä kuin unkarilaisiin asianajajiin.

Asianajajalla on **salassapitovelvollisuus**, joka koskee kaikkia asianajotoiminnan harjoittamisen aikana hänen tietoonsa tulleita tosiseikkoja ja tietoja.

Pääsääntöisesti asianajaja ja päämies **sopivat** asianajajan **palkkiosta vapaasti** keskenään. Asianajajien palkkioita säännellään vain, jos asianajaja on määrätty puolustusasianajajaksi.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin asianajajaliiton](#) (*Magyar Ügyvédi Kamara*) verkkosivustolla.

Lainopilliset neuvonantajat

Lainopillisen neuvonantajan (*jogtanácsos*) perustehtävänä on avustaa sen organisaation toimintaa, jonka palveluksessa hän on. Lainopillinen neuvonantaja huolehtii kyseisen **organisaation oikeudellisesta edustuksesta**, antaa oikeudellisia neuvoja ja tietoja, laatii anomuksia, sopimuksia ja muita asiakirjoja sekä osallistuu organisaation oikeudellisen toiminnan järjestämiseen. Toisin kuin asianajajat, lainopilliset neuvonantajat hoitavat tehtäviään (jotka eivät ole yhtä laajoja) yleensä **työsuhteessa**. Lainopillisen neuvonantajan **palkkaus** perustuu työsuhteeseen sovellettaviin määräyksiin.

Lainopillisen neuvonantajana voi toimia henkilö, joka on merkitty **läänin tuomioistuimen** (pääkaupungissa Budapestin alueellisen tuomioistuimen; *Fővárosi Bíróság*) **ylläpitämään luetteloon**. Edellytykset ovat seuraavat:

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimusvaltion kansalaisuus

ei rikosrekisteriä

yliopistotutkinto

unkarilainen asianajajatutkinto ja

merkitty luetteloon.

Tietyissä tapauksissa **oikeusministeri voi myöntää vapautuksen kansalaisuusvaatimuksesta**.

Notaarit

Notaari (*közjegyző*) harjoittaa virallista oikeudenhoitoa laissa säädettyin valtuuksin osana valtion tuomioistuinlaitosta.

Notaarien tavoitteena on estää riita-asioiden syntyminen. Notaarin ammattia voi harjoittaa vain **notaariyhdistyksen** (*Közjegyzői Kamara*) jäsen. Lain mukaan **oikeusministeri nimittää** notaarin **tietulle toimialueelle rajoittamattomaksi ajaksi**.

Notaarin on otettava vastuuvakuutus, jonka on oltava voimassa niin kauan kuin henkilö harjoittaa notaarin ammattia.

Notaarin **yksinomaisiin tehtäviin** kuuluu oikeustoimien, oikeudellisten lausuntojen ja tosiseikkojen kirjaaminen virallisiin asiakirjoihin (*közokirat*). Yksi notaarin perinteisistä tehtävistä on perintöön liittyvien ja muiden riidattomien asioiden hoitaminen. Notaarit pitävät myös kirjaa irtaimistokiinnityksistä ja pitävät hallussaan heille talletettua omaisuutta, missä yhteydessä he ottavat asianosaisten toimeksiannon perusteella haltuunsa rahaa, arvoesineitä ja arvopapereita ja luovuttavat ne edelleen asianosaiselle, jolla on niihin oikeus.

Notaarien suorittamista toimista, jotka ovat kestoltaan, lainopilliselta vaatimuudeltaan ja viranhoitoon liittyvältä vastuultaan tavanomaisia, on maksettava

laissa määritetty palkkio. Palkkio voi poiketa tavanomaisesta poikkeustapauksessa (esimerkiksi hankalissa tapauksissa, joissa vaaditaan erityistä ammattitaitoa). Jos notaarin toiminnan kohteelle voidaan määrittää arvo, notaarin palkkio määräytyy tämän mukaan. Jos toiminnan kohteelle ei sen sijaan voida määrittää arvoa, määräytyy notaarin palkkio toimintaan käytetyn ajan perusteella. Notaarin suorittamasta asiakirjälajennosten vahvistamisesta peritään vakiomaksu.

Unkarin kansalaisuus on perusvaatimus tuomarien, syyttäjien, tuomioistuinharjoittelijoiden, ulosottomiesten ja notaarien kohdalla. Unkarissa ei voida nimittää näihin tehtäviin muiden maiden kansalaisia.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin valtakunnallisen notaariliiton](#) (*Magyar Országos Közjegyzői Kamara*) verkkosivustolla.

Muut oikeusalan ammatit

Ulosottomiehet

Täytäntöönpanotoimien toteuttamisesta vastaavat **ulosottomiehet**: riippumattomat paikalliset ulosottomiehet (*önálló bírósági végrehajtó*) ja yleisten tuomioistuinten ulosottomiehet (*törvényszéki végrehajtó*).

Riippumattomat paikalliset ulosottomiehet panevat pääsääntöisesti täytäntöön siviilioikeudellisissa asioissa annettuihin **tuomioistuinten tuomioihin sisältyvät määräykset**. Paikalliset ulosottomiehet **nimittää oikeusministeri tiettyyn piirioikeuteen** (*jársbíróság*) **tietulle toimivalta-alueelle toistaiseksi**.

Riippumattomat paikalliset ulosottomiehet **eivät ole valtion palveluksessa**. He **saavat palkkionsa asiakkailta** korvauksena suoritetusta työstä.

Paikalliset ulosottomiehet hoitavat seuraavia tehtäviä:

täytäntöönpano tuomioistuimen antaman täytäntöönpanoasiakirjan (*végrehajtási lap*) perusteella

täytäntöönpano tuomioistuimen antaman, täytäntöönpanolausekkeen (*végrehajtási záradék*) sisältävän asiakirjan perusteella

täytäntöönpano oikeuden määräyksen tai täytäntöönpanorajoituksen taikka siirtomääräyksen (*végrehajtást elrendelő, letiltó, átutalási végzés*) tai suoran tiedoksiantopäätöksen (*közvetlen bírósági felhívás*) perusteella.

Yleisten tuomioistuinten (*törvényszék*) ulosottomiehet toimivat kyseisissä tuomioistuimissa sekä Budapestin yleisessä tuomioistuimessa (*Fővárosi Törvényszék*). Yleisen tuomioistuimen puheenjohtaja nimittää ulosottomiehen tietyn yleisen tuomioistuimen yhteyteen toistaiseksi. Yleisen tuomioistuimen puheenjohtaja julistaa ulosottomiehen viran avoimeksi. Yleisten tuomioistuinten ulosottomiehet ovat kyseisten tuomioistuinten virkamiehiä, ja heidän palkkauksensa perustuu kyseiseen virkasuhteeseen.

Yleisten tuomioistuinten ulosottomiehet perivät tuomioistuinten saatavia (eli velkoja on valtio). Tällaisia ovat valtion ennalta maksamat siviili- tai rikosasian oikeudenkäyntimaksut. Myös rikosasian oikeudenkäyntimaksujen perintä, omaisuuden menetetyksi tuomitseminen ja muiden taloudellisten seuraamusten täytäntöönpano ovat yleisten tuomioistuinten ulosottomiesten vastuulla. Tuomioistuimen ennalta maksama elatusapu on myös tuomioistuimen saatava, jonka perimisestä huolehtii yleisen tuomioistuimen ulosottomies. Lisäksi yleisten tuomioistuinten ulosottomiehet perivät kaikki sellaiset saatavat, joissa velkoja on tuomioistuin, valtakunnallinen tuomioistuinneuvosto, oikeusvirasto, oikeusministeriö, oikeusasiantuntijoiden organisaatio tai valtio.

Ulosottomiehen toimialue vastaa tuomioistuimen tuomiopiiriä.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin ulosottomiesliiton](#) (*Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara*) verkkosivustolla.

Maksuttomia oikeuspalveluja tarjoavat organisaatiot

Oikeusneuvontapisteitä on yliopistoissa ja useissa alalla toimivissa unkarilaisissa kansalaisjärjestöissä ja kansainvälisissä järjestöissä.

Linkkejä

[Unkarin valtakunnallisen notaariliiton verkkosivut](#)

[Unkarin ulosottomiesliiton verkkosivut](#)

[Unkarin tasavallan syyttäjälaitoksen verkkosivut](#)

[Unkarin asianajajaliiton verkkosivut](#)

Päivitetty viimeksi: 15/02/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.